

Innlandet Høyre
Fylkestingsprogram
2023-2027
Utkast

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Innledning	4
<i>Høyres ideologi</i>	<i>4</i>
<i>Høyres syn på fylkeskommunen</i>	<i>4</i>
<i>Virkelige løsninger på virkelige problemer for virkelige mennesker</i>	<i>5</i>
Skole og kompetanseutvikling	5
<i>Kunnskap og mestring i skolehverdagen</i>	<i>6</i>
<i>Laget rundt eleven</i>	<i>7</i>
<i>Lære hele livet</i>	<i>8</i>
<i>Yrkesfag</i>	<i>8</i>
Samferdsel	9
<i>Transportårer som knytter oss sammen</i>	<i>9</i>
<i>Riksveier</i>	<i>10</i>
<i>Jernbane</i>	<i>10</i>
<i>Fylkesveger</i>	<i>11</i>
<i>Kollektivtransport</i>	<i>12</i>
<i>Trafikksikkerhet</i>	<i>13</i>
Regional utvikling: Jobb til folket- og folk til jobbene	14
Inkludering i arbeidslivet (humankapital)	15
Samarbeid med IPR om økt bostedsattraktivitet	16
Deltidsinnbyggeren som vekstressurs	16
Seniorenes Innlandet	17
Tannhelse	17
Folkehelse	17
Næring	18
<i>Industri</i>	<i>19</i>
<i>Landbruk – jordbruk inkl. husdyrbruk, skogbruk og reindrift</i>	<i>19</i>
<i>Reiseliv og turisme, handel og service</i>	<i>20</i>
Fylkeskommunen som eier, tjenesteprodusent og arbeidsgiver	21
Klima og miljø	21

Kultur, idrett og frivillighet.....	23
<i>Kulturnæring og profesjonelle kunstnere</i>	<i>24</i>
<i>Arrangementer</i>	<i>24</i>
<i>Museer</i>	<i>25</i>
<i>Kulturarv og bygningsvern</i>	<i>25</i>
<i>Bibliotek.....</i>	<i>25</i>
Nasjonale minoriteter og urfolk	26
Fylkeskommunen som høringsinstans og nasjonalpolitisk pådriver	27

UTKAST

Innledning

1 Høyres ideologi

2 «Vi har arvet et samfunn preget av tillit, åpenhet og små forskjeller, med høy verdiskaping og
3 velutbygde velferdsordninger. Det er vår plikt å ivareta og videreutvikle dette samfunnet for
4 fremtidige generasjoner. Vi vil forandre for å bevare. Med det mener vi at vi må beskytte og bevare
5 grunnleggende verdier knyttet til menneskeverdet, demokratiet og rettsstaten. Vi må gjøre
6 nødvendige endringer i dag av hensyn til klima og miljø, økonomisk og sosial bærekraft og fremtidige
7 generasjoners velferd». (Høyres prinsippprogram, vedtatt 16.mars 2019)

8 Høyre mener det skal være grenser for politikk, og at politikk skal vokse nedenfra. Et godt samfunn
9 bygges med tillit til og respekt for enkeltmennesker og lokalsamfunn. Høyre setter mennesket foran
10 systemet og baserer sin politikk på grunnleggende verdier som ytringsfrihet, mangfold og toleranse,
11 likestilling og valgfrihet.

12 Høyre ønsker en sterk, men begrenset stat, som skal ivareta enkeltmenneskets og mindretallets
13 rettigheter og sikre grunnleggende friheter og menneskerettigheter som privatliv, privat
14 eiendomsrett og likhet for loven. Høyre er opptatt av maktspredning og mener rettsstaten skal og må
15 sette grenser også for flertallets politiske makt.

16 Høyres syn på fylkeskommunen

17 «Høyre ønsker et samfunn som utvikles nedenfra, og vil derfor desentralisere makt og ansvar. Et
18 sterkt lokalt selvstyre gjør kommunene bedre i stand til å løse de store velferdsoppgavene. For å sikre
19 innbyggerne likeverdige og gode tjenester er det nødvendig med større kommuner, som har
20 kompetanse og kapasitet tilpasset det ansvaret kommunene har. Vi mener at to forvaltningsnivåer er
21 tilstrekkelig i Norge. Kommunereform krever god lokal forankring, men det er Stortinget som til slutt
22 skal ta beslutningene om lokal inndeling». (Høyres prinsippprogram, vedtatt 16.mars 2019)

23 Høyre ønsker med bakgrunn i prinsippet om maktfordeling og økonomisk bærekraft å styrke
24 lokaldemokratiet, forenkle og redusere byråkratiet. Vi ønsker mer lokalt selvstyre med mer makt og
25 myndighet til større kommuner. Det er foreløpig ikke flertall på Stortinget for endring til to
26 forvaltningsnivåer. Så lenge vi har fylkeskommunen vil Høyres fylkespolitikere føre en målrettet,
27 borgerlig politikk med grunnleggende respekt for det kommunale selvstyret og være ytterst
28 tilbakeholdende med å støtte innsigelser mot kommunale vedtak. Fylkeskommunen sitter på mye
29 kompetanse og ressurser som kan brukes til støtte, rådgivning og veiledning av kommunene.

30 Fylkeskommunen er tildelt rollen som regional utvikler. I tillegg til å yte gode tjenester innenfor sine
31 tjenesteområder, bør fylkeskommunen motivere og fasilitere særlig mindre kommuner til mer
32 samarbeid om å løse felles utfordringer.

33 Virkelige løsninger på virkelige problemer for virkelige mennesker

34 Høyre vil forme ny politikk ved å definere muligheter og utfordringer i møtet med enkeltmennesker,
35 lokalsamfunn og bedrifter. Den som har skoen på vet best hvor den trykker. Politikk skal vokse
36 nedenfra og de små ting skal ses i det store bildet. Politikk er det muligens kunst og praktisk politikk og
37 pragmatisme er viktigere enn å ri ideologiske prinsipper.

38 Høyre vil i dialog og samarbeid med andre partier jobbe for gode borgerlige løsninger på
39 innbyggernes reelle problemer og bidra til å utnytte de åpenbare muligheter folk ser. Vi er opptatt av
40 fremtidens løsninger og utvikling av enkeltmennesker og lokalsamfunn, og vil ikke bidra til stagnasjon
41 og reversering.

42 Skole og kompetanseutvikling

43 Opplæring er fylkeskommunens største og viktigste oppgave, både i omfang og ressursbruk.
44 Fylkeskommunen har ansvaret for videregående skoler, fagopplæring, voksnes læring,
45 institusjonsopplæring og fagskole. For Høyre er innhold og kvalitet i skolen det viktigste, og vi er
46 opptatt av at det ikke skal gå på bekostning av skolestruktur.

47

48 Derfor er Høyre mer opptatt av å se på læring som en aktivitet, enn skole som institusjoner. Høyre
49 ønsker å opprettholde gode utdanningstilbud i hele fylket ved å samarbeide tettere med arbeidslivet
50 og utvikle nye undervisningsmetoder og individuelle opplæringsløp.

51 Høyre vil:

- 52 • Prioritere kvalitet og bredde i utdanningstilbudene ved de videregående skolene.
- 53 • Ha en framtidig skolestruktur som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og
54 finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall.
- 55 • Ha et kunnskapsgrunnlag som grunnlag for å sikre forutsigbarhet, kvalitet og bredde i
56 utdanningstilbudet.
- 57 • Være åpen for å utvikle alternative opplæringsmodeller i samarbeid med arbeidslivet.
- 58 • Ha fritt skolevalg i hele Innlandet.
- 59 • Være positive til en blanding av friskoler og offentlige skoler i Innlandet.
- 60 • Ha åpenhet om skoleresultater.
- 61 • Intensivere til at det bygges internatordninger for borteboende videregående elever.

62 Kunnskap og mestring i skolehverdagen

63 Høyres mål er at flest mulig skal fullføre videregående skole, og at elevene skal ha best mulig
64 forutsetninger for å få gode resultater. Derfor er det viktig at elevene får tilgang til god og tilpasset
65 undervisning gjennom hele skoleløpet. Like viktig som at elever som sliter skal få hjelp og oppfølging,
66 skal vi gi utfordringer til elever som ønsker å strekke seg litt lenger.

67

68 Profesjonell skoleledelse og kvalifiserte lærere er en forutsetning for økt læringsutbytte og bedre
69 resultater. Høyre vil styrke samarbeidet med universiteter og høyskoler om etter- og
70 videreutdanning av lærere og utvide satsingen på lærernes kompetanse.

71

72 En av de viktigste utfordringene i norsk skole de neste årene vil være å tette kunnskapshullene til
73 elevene, både når det gjelder faglig og sosial læring etter flere år med mye hjemmeskole og uten
74 eksamenstrening.

75 Høyre vil:

- 76 • Styrke elevenes rett til tilpasset undervisning gjennom å gi rett til nivåvalg, fortrinnsvis
77 gjennom fellesfagene.
- 78 • Arbeide for at samiske barn får en god samisk opplæring i skolen enten med stedlig lærer
79 eller gjennom nettbasert tilbud.
- 80 • Gjennomføre prøveprosjekt med valgfritt sidemål.
- 81 • Gi elever på ungdomsskolen mulighet til å ta fag på videregående nivå.
- 82 • Jobbe for at elever får tettet kunnskapshull etter covid-19.
- 83 • Tilby sommerskole til elever som har strøket eller ønsker å forbedre karakterer.
- 84 • Tilby elever som ønsker å kunne ta universitetsemner.
- 85 • Gjennomføre et prøveprosjekt hvor vi lar noen elever få gjennomføre studiespesialiserende
86 på to år.
- 87 • Gjøre det enklere å bytte fra studiespesialiserende til yrkesfag.
- 88 • At arbeidslivet i større grad skal kunne påvirke læringen i skolen.
- 89 • Gi elevene rett på tallkarakter ved alle vurderinger.
- 90 • Fortsette satsingen på etter- og videreutdanning av lærere.
- 91 • Styrke kontaktlærrollen.
- 92 • Styrke lærernes digitale kompetanse for å utvikle digital pedagogikk.
- 93 • Innføre lærerspesialistordning hvor de dyktigste lærerne får større pedagogisk ansvar og
94 høyere lønn.

- 95
- Innføre halvårsvurdering av lærere.

96 **Laget rundt eleven**

97 Alle elever skal ha et godt tilbud rundt seg, både i og utenfor skolen. Flere unge opplever psykiske
98 utfordringer og uhelse i løpet av ungdomstiden. Vi trenger et system som plukker opp elevene og kan
99 gi tilpassede tilbud dersom det er nødvendig. Derfor er det viktig at vi hele tiden jobber for å styrke
100 rådgivningstjenesten og skolehelsetjenesten. Dette innebærer også at vi bør se på muligheten for å
101 digitalisere deler skolehelsetjenesten, og dermed gjøre den mer tilgjengelig for elevene der de er.

102

103 Det siste året har det blitt stadig økende fokus på russetiden og hvordan den og tiden før oppleves
104 for en del elever. Høyre er opptatt av at vi som skoleeier skal jobbe for at russetiden blir en minnerik
105 og fin feiring, for alle elever. Derfor mener vi at skolen sin primære oppgave er å fortsette arbeidet
106 med inkludering av alle, og at dette arbeidet gjøres best i samråd med elevene.

107

108 **Dissens fra Hanne A. Velure: Russetiden har lang tradisjon i Norge og er i utgangspunktet en**
109 **feiring av gjennomført 3-årig videregående skole. Over tid har russefeiring blitt stadig mer**
110 **langvarig og intens i form og innhold, både i og utenfor skoletiden. Mange barn og unge opplever**
111 **ekskludering og ensomhet knyttet til russefeiringen. Fordi det er fylkeskommunens ansvar at det**
112 **er et godt lærings- og mestringsmiljø i de videregående skoler, har også fylkeskommunen et**
113 **medansvar for at russefeiringen foregår på en måte som kjennes trygg og inkluderende for alle**
114 **elever.**

115 Høyre vil:

- 116
- Styrke skolehelsetjenesten og gi elevene rask fysisk og psykisk behandlingstilbud.
 - 117 • Se på muligheten for å digitalisere deler av skolehelsetjenesten.
 - 118 • Samarbeide tettere med kommunene for å sikre en best mulig overgang fra ungdomsskole til
119 videregående.
 - 120 • Gi lærlinger rett til å bruke skolehelsetjenesten.
 - 121 • Innføre anti mobbeprogram på alle skoler.
 - 122 • Opprette et hovedstyre med og for avgangselever fra hele fylket med mål om en felles og
123 mer inkluderende russefeiring.

124 **Dissens fra Hanne A. Velure: Opprette et russeråd bestående av avgangselever,**
125 **foreldrerepresentanter og lærere med fylkeskommunal representant som observatør for**
126 **arbeid med retningslinjer for en mer trygg og inkluderende russefeiring.**

- 127 • Styrke rådgivningstjenesten for elever og lærlinger i tett samarbeid med næringslivet og
128 andre dannelses- og utdanningsinstitusjoner.
- 129 • Styrke det demokratiske arbeidet i form av mer elevmedvirkning.
- 130 • Jobbe for et godt fungerende Ungdommens Fylkesting.
- 131 • Ungdomspartier og andre ungdomsorganisasjoner skal ha tilgang til våre videregående
132 skoler.

133 Lære hele livet

134 Den største forskjellen mellom folk i Norge, er mellom de som har en jobb å gå til og de som ikke har
135 det. Det viktigste vi kan gjøre for å redusere forskjellene, er å få flere i jobb. De fleste jobbene krever
136 en utdanning eller på annen måte kompetanseheving. Ingen skal gå ut på dato på grunn av
137 manglende kompetanse. Derfor er det viktig at vi sørger for at alle har mulighet til
138 kompetansebygging gjennom hele livet. Fagskolen i Innlandet og Karriere Innlandet er viktige
139 bidragsytere for å få til dette.

140

141 Utdanningsnivået blant voksne i Innlandet er lavere enn nasjonalt. Det er store ulikheter mellom
142 kommunene når det kommer til innbyggernes utdanningsnivå. Omtrent 3 av 10 voksne i Innlandet
143 har grunnskolen som sin høyeste utdanning. Utenforskap er et stort og økende problem blant
144 ungdom og yngre voksne.

145 Høyre mener at kompetanse er mer enn studiepoeng. Kompetanse og læring handler også om å
146 utvikle hele mennesker. Folkehøyskolene gir et viktig tilbud til mange, som modnings-, dannelses- og
147 læringsarena før høyere utdanning eller inngang i arbeidslivet. Det er samtidig viktig at det finnes
148 ideologisk uavhengige folkehøyskoler slik at det er et tilbud som appellerer til alle.

149 Høyre vil:

- 150 • Ta i bruk metoder som er utprøvd i høyere utdanning, for eksempel modulbasert opplæring.
- 151 • Gjøre det enklere å bestå videregående, også som voksen.
- 152 • Styrke voksenopplæringen i samarbeid med arbeids- og næringslivet.
- 153 • Videreutvikle fagskolen i Innlandet.
- 154 • Videreutvikle karrieresentere og jobbe for desentralisert høyere utdanning.
- 155 • Fortsatt ha fylkeskommunalt eierskap av ideologisk uavhengige folkehøyskoler der det ikke.
156 finnes andre eiere som sørger for denne uavhengigheten.

157 Yrkesfag

158 Behovet for kompetanse innenfor yrkesfag vil bare bli større. Derfor er det viktig at vi som skoleeier
159 jobber målrettet for å få flere elever til å søke yrkesfag, og at vi kan tilby gode og relevante

160 læreplaner. I Innlandet har over 50% av elevene de siste årene søkt yrkesfag. For at vi i fremtiden
161 skal få den kompetansen vi trenger, må vi jobbe for enda flere.

162

163 Høyre er opptatt av at det skal bli enklere å ta fagbrev, og vil derfor se på nye opplæringsmodeller
164 med mål om å gjøre utdanningsløpet mer fleksibelt og tilpasset elevene.

165 Høyre vil at yrkesfagelevne i større grad skal få velge hvordan vektingen mellom praktisk og
166 teoretisk læring skal være. Vi vil også gjøre det enklere å gå fra studiespesialiserende til et fagbrev.

167

168 Høyre vil:

- 169 • Tilby påbygg i kombinasjon med læretid for elever som ønsker det.
- 170 • Arbeide for bedre kjønnsbalanse på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene gjennom
171 holdningskampanjer.
- 172 • I større grad tilpasse videregående opplæring til alle som kommer tilbake for å fullføre.
- 173 • Tilby yrkesfaglig påbygg til studiespesialiserende elever.
- 174 • Se på muligheten for å kunne ta påbygg på to år istedenfor ett.
- 175 • Være positive til å prøve ut nye modeller for yrkesfag.
- 176 • Alle fylkeskommunens virksomheter skal ha lærlinger.

177 Samferdsel

178 Gode samferdselsløsninger er avgjørende for utviklingen av Innlandet. Samferdselsløsningene binder
179 Innlandet sammen, gir gode forbindelser til utlandet, og skaper attraktive bo- og
180 arbeidsmarkedsregioner. Høyre vil føre en areal- og transportpolitikk som gir grunnlag for bedre
181 kommunikasjon, styrket næringsutvikling og målrettet utvikling av byer og tettsteder.

182 For store deler av næringslivet er nettopp samferdselsløsningene en viktig premissgiver for lønnsom
183 drift, og ikke minst for hvor nye arbeidsplasser bør skapes. God samferdselspolitikk er med andre god
184 næringspolitikk og bidrar til næringsutvikling, samtidig som det er god distriktspolitikk, fordi det gjør
185 det mulig å bo utenfor byene.

186 Høyre vil jobbe for at Innlandet får sin del av statlige midler i tråd med vedtatt nasjonal
187 transportplan, og satse på bedre mobilitet og løsninger som reduserer klimagassutslippene.

188 Transportårer som knytter oss sammen

189 Gode transportårer er viktig for innbyggerne våre, uavhengig av hvor de bor og jobber i vårt
190 langstrakte fylke.

191 Innlandet trenger veier og jernbane som kan håndtere de store trafikkstrømmene inn, igjennom og
192 ut av vårt fylke – samtidig som det legges til rette for utvikling av regionale byer og tettsteder i hele
193 fylket.

194 Den økende befolkningsveksten vil føre med seg økt transportbehov som vil kunne innebære både
195 økte utslipp av klimagasser og lokal forurensing. Dette sammen med trafiksikkerhet for både
196 gående, syklende og kjørende blir viktigere og viktigere for den enkelte og for bomiljøene.

197 Store samferdselsprosjekter må bygges på den måten som gir mest for pengene og raskest mulig
198 utbygging. Derfor vil Innlandet Høyre arbeide for at det inngås flere og større samarbeid med private
199 aktører, såkalt offentlig–privat samarbeid (OPS).

200 For å lykkes med omlegging til grønn transport, er det nødvendig med avsetting av nok areal, rask
201 bygging av ny infrastruktur, hurtig innfasing av lav- og nullutslippsteknologi og å ta i bruk nye digitale
202 løsninger raskt.

203 Riksveier

204 Riks- og Europaveiene er de viktigste gjennomfartsårene i fylke vårt, og er Statens sitt ansvar.

205 De senere årene har Innlandet fått en betydelig oppgradering av Riks- og Europaveinettet, men det
206 er fortsatt mye som gjenstår. Innlandet Høyre jobber for at planlagte og vedtatte prosjekter skal
207 realiseres i tråd med planene.

208 Innlandet Høyre vil arbeide for at disse vegprosjektene blir realisert/fullført:

- 209 • E6 Moelv-Øyer.
- 210 • E16 Kløfta-Kongsvinger.
- 211 • E 16 Fagernes-Hande.
- 212 • Helhetlig utbygging av Rv 4 fra Oslo til Mjøsbrua.
- 213 • Firefeltsveg på Rv 25 fra Hamar til Løten.
- 214 • Strekningsvise vegutbedringer av Rv 3 Elverum-Ulsberg, inkludert nye strekninger forbi
215 Messeltsvingene, Opphus og Stor-Elvdal kirke, samt over Lonåsen.
- 216 • Strekningsvise vegutbedringer av E136 Dombås-Bjorli-Åndalsnes.
- 217 • Strekningsvise vegutbedringer av Rv 15 Otta-Dønfoss-Stryn.
- 218 • Strekningsvise vegutbedringer av Rv 25 Elverum-Trysil, inkludert omkjøringsveg rundt
219 Elverum.
- 220 • Strekningsvise vegutbedringer av Rv 2 Kongsvinger-svenskegrensa.

221 Jernbane

222 Jernbane er i likhet med Riks- og Europaveiene Statens sitt ansvar, samtidig som jernbanen er en
223 svært viktig del for transportløsningene for regionens innbyggere og næringsliv.

224 Innlandet Høyre vil arbeide for at disse jernbaneprosjektene blir realisert/fullført:

- 225 • Fullføre Indre Intercity m/ dobbeltspor til Åkersvika.
- 226 • Gjennomføre Godspakke innlandet, inkludert elektrifisering av Røros- og Solørbanen fra
- 227 Hamar til Kongsvinger.
- 228 • Bygge/forlenge kryssingsspor; Røros-, Dovre-, Gjøvik- og Kongsvingerbanen.
- 229 • Banekobling Hamar, Elverum og Kongsvinger (tilsving).
- 230 • Planlagte tiltak for innføring av timesavganger på Gjøvikbanen på strekningen Gjøvik-Oslo.
- 231 • Stasjon Hamar alternativ Øst - C med fleksibel stasjonsplassering.
- 232 • Fullføre Ytre Intercity med dobbeltspor fra Hamar til Lillehammer innen 2034.
- 233 • Elektrifisere Rørosbanen.
- 234 • Oppgradere/utbedre Gjøvikbanen og forlenge sporet til Dovrebanen.

235 Fylkesveger

236 Den største andelen av det offentlige vegnettet i Innlandet er fylkesveger. Det er cirka 6 800 km
 237 fylkesveg i Innlandet, noe som gjør Innlandet fylkeskommune til landets klart største fylkesvegeier.
 238 Fylkesveiene i Innlandet har et svært stort vedlikeholdsetterslep og er kostnadsberegnet til minst 5
 239 milliarder kroner. Det er også på Fylkesveinettet det er størst sannsynlighet for å komme ut for en
 240 ulykke med alvorlig skade eller død.

241 Fylkesveiene binder sammen distrikter og kommuner, og er transportkorridorer inn mot jernbanen
 242 og riksveiene. Flere av fylkesveiene er viktige transportårer fra områder med stor verdiskaping som
 243 skal transporteres ut i markedet. Det er derfor nødvendig å også ha et «grenseoverskridende» fokus
 244 når prioriteringer av tiltak på fylkesveiene skal gjøres.

245 Vårt fylke har lange avstander og tøffe værforhold, og det krever at vi har trygge forbindelser. Veiene
 246 må være dimensjonert for den transporten som skal frem, inkludert tunneler og broer. Det er derfor
 247 viktig å se hele strekninger under ett og fjerne flaskehalsen slik at transport kan skje forutsigbart,
 248 trygt og kostnadseffektivt.

249 Innlandet Høyre vil:

- 250 • Prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene.
- 251 • Prioritere investeringsmidler til de fylkesveiene som har størst trafikk og/eller som har
- 252 regional funksjon, herunder primært Fv 24 og Fv 33.
- 253 • Systematisk jobbe for å fjerne flaskehalsen i Fylkesvegnettet slik at det kan åpnes høyest
- 254 mulig bruksklasse og at størst mulig andel av fylkesvegene kan åpnes for 60 tonns tømmer-
 255 og modulvogntog.
- 256 • Jobbe for å få økte overføringer til fylkesvegene fra Staten.

- 257 • Jobbe for at kostnadsnøkklene til Staten endres slik at antall kilometer fylkesveg gis høyere
- 258 vektning, slik at Innlandet får en høyere andel av overføringene til fylkesveg fra Staten.
- 259 • Redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegene.
- 260 • I større grad ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlige og private aktører (OPS) for å
- 261 løse samferdselsutbygginger raskere og rimeligere.
- 262 • Etablere «Nye Innlandsveger AS» etter modell fra «Nye vegger AS» som skal planlegge, bygge,
- 263 drifte og vedlikeholde en andel av fylkesveiene.
- 264 • Investering i, og drift og vedlikehold av fylkevegene skal skje etter godt nok prinsippet.
- 265 • Utarbeide en regional areal- og transportplan der man i prosessen legger til rette for dialog
- 266 og informasjonsinnhenting fra næringslivet.

267 Kollektivtransport

268 Det er grunn til å tro at ny teknologi, når det gjelder både selvkjørende kjøretøy, trafikkplanlegging
269 og rutetilbud eller plattformer for integrert kollektivtrafikk og delingsøkonomi, gjør at man i nær
270 fremtid kan planlegge samferdsel på en helt ny måte. For Innlandet Høyre vil det være viktig at dette
271 skjer i et godt samspill med private aktører og kommunene, og at det offentlige aktivt er med på å
272 drive utviklingen etter behovet.

273 For at det skal bli enkelt å velge kollektivt, må det anlegges flere innfartsparkeringsplasser ved
274 kollektivknutepunkt. Innfartsparkeringsplassene må være rimelige i bruk og være forbeholdt
275 reisende som parkerer bilen til fordel for å reise kollektivt.

276 Det er viktig å sikre og forbedre både bybusstilbudet i byene og regionbusstilbudet internt i og
277 mellom bo- og arbeidsmarkedsregioner slik at det både er mulig og hensiktsmessig å dagpendle med
278 kollektivtransport.

279 Innlandets store antall deltidsinnbyggere skaper betydelig biltrafikk mellom byene og
280 destinasjonene, særlig i helger, ferier og høytider. Et bedre utbygget kollektivtilbud som ivaretar frakt
281 av folk og deres bagasje til og fra deltidsboligen, vil kunne redusere trafikkbelastning og rushtid til
282 beste for trafikantene selv, for den generelle trafiksikkerheten og for klima og miljø.

283 Innlandet Høyre vil:

- 284 • At fylkeskommunal kollektivtrafikk er basert på kontrakt med lokale, private bussoperatører
- 285 for å sikre rasjonell ressursbruk, spisskompetanse, innovasjon og omstilling i driften.
- 286 • At kollektivkort og billetter skal kunne brukes på tvers av buss, båt og bane slik at man kan
- 287 reise sømløst i det nye fylket.
- 288 • Sørge for at alle kommuner får et grunnrutetilbud.

- 289 • Arbeide for et godt matebusstilbud til kollektivknutepunktene.
- 290 • Legge en strategi for at Innlandets kollektivtransport er utslippsfri innen 2028.
- 291 • Jobbe via Østlandssamarbeidet for gode kollektivløsninger som tilbud for deltidsinnbyggerne.
- 292 • Arbeide for universell utforming på holdeplassene, belysning og sanntidsinformasjon der det
- 293 er praktisk mulig.
- 294 • Gi et godt transporttilbud til personer med nedsatt funksjonsevne.
- 295 • Fremme bruk av sanntidssystemer.
- 296 • Ha gode nattbussordninger som frakter folk trygt hjem.
- 297 • Ta i bruk ITS (intelligente transportsystemer) for å utnytte transportkapasiteten mer
- 298 effektivt.
- 299 • Være en pådriver for at Intercity-prosjektet gjennomføres som bestemt i Nasjonal
- 300 Transportplan.
- 301 • Bidra til at fremdriften i samferdselsprosjekter holdes ved at fylkeskommunen er effektiv og
- 302 fleksibel i sine prosesser.
- 303 • Så snart som mulig benytte nullutslippsteknologi både på eksisterende og nye
- 304 kontrakter.
- 305 • Legge til rette for flere pendlerparkeringsplasser ved bane, buss og båt, og samtidig sørge for
- 306 at kapasitet og prismetoder reguleres av fylket og i samarbeid med kommunene i fylket.
- 307 • Legge til rette for flere sykkelhotell ved kollektivknutepunkter.
- 308 • Videreutvikle ekspressbussordninger på strekninger der det er hensiktsmessig.
- 309 • Styrke kollektivtilbudet til hytte- og friluftsområder.

310 Trafikksikkerhet

311 Det må tas grep for å øke trafikksikkerheten, både langs de store hovedfartsårene og langs de mindre

312 lokale veiene. Innlandet Høyre vil prioritere trygghet og trafikksikkerhet, spesielt langs skoleveier.

313 Innlandet Høyre vil:

- 314 • Bedre trafikksikkerheten i fylket og legge til grunn en nullvisjon for hardt skadde og drepte i
- 315 trafikken.
- 316 • Prioritere utbedring av trafikkfarlige strekninger.
- 317 • Støtte opp under godkjenningsordningen «Trafikksikker kommune» og arbeide for å få med
- 318 alle kommunene i Innlandet inn i denne ordningen.
- 319 • Prioritere trygge skoleveier og barnas sikkerhet i all samferdselsplanlegging.

320 Regional utvikling: Jobb til folket- og folk til jobbene

321 «En bærekraftig region har en balansert befolkningssammensetning og forvalter menneskelige
322 ressurser og naturressurser for utvikling og verdiskaping nå og i framtiden. Dette vil legge til rette for
323 å holde på hovedtrekkene i bosettingsmønsteret». (Fra mandatet til Distriktsnæringsutvalget, NOU
324 2020:12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn)

325 Der mangel på arbeidsplasser gjennom mange tiår har vært største utfordring utenfor Norges største
326 byer, så er situasjonen nå mangel på kompetent arbeidskraft i store deler av landet. Vi trenger folk til
327 jobbene. Folk må ville bo i Innlandet. Vårt unike natur- og kulturlandskap er største aktiv, men vi må i
328 større grad ta på alvor at de fleste innbyggere ønsker seg en viss nærhet til urbane kvaliteter og
329 tjenester.

330 Innlandet er et stort fylke med byer, tettsteder, og små bygdesamfunn. Fra flatbygdene i det sentrale
331 østlandsområdet, til skog og fjell i distriktene, preges fylket av store variasjoner i både utfordringer
332 og muligheter. Deler av fylket kjennetegnes av urbant byliv og høyteknologisk industrinæring. I andre
333 deler farges hverdagen av naturen som næringsgrunnlag, med jord- og skogbruk, industri og
334 foredlingsbedrifter, reiseliv, turisme, handel og service. Vi er et fylke med stort mangfold, spennvidde
335 og potensial, men også noen reelle utfordringer som trenger politisk fokus.

336 Innlandet er rikt på naturressurser som har vært forvaltet på en god måte gjennom generasjoner og
337 har gitt grunnlag for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting- en grunnleggende forutsetning for
338 bosetting i hele fylket. Nasjonale og globale mål for klima- og miljømessig, sosial og økonomisk
339 bærekraft, krever grønn omstilling, innovasjon og gründerskap for å skape flere nye, lønnsomme
340 arbeidsplasser og økt bostedsattraktivitet. Norsk fornybar energi basert på våre naturressurser blir
341 stadig viktigere for fremtidig bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling. Demografien er Innlandets
342 største utfordring. Befolkningsutviklingen i Innlandet varierer. Områder med nærhet til Oslo opplever
343 vekst, mens størstedelen av Innlandets kommuner har utfordringer med synkende folketall og
344 økende gjennomsnittsalder. Samtidig har Innlandet Norges største konsentrasjon av
345 deltidsinnbyggere. Vi må i langt større grad nyttiggjøre oss den samlede humankapitalen med større
346 fokus på seniorenne, deltidsinnbyggerne og frivilligheten. Ulikt næringsgrunnlag, naturgitte
347 forutsetninger, og forskjellig demografisk utvikling, krever ulike politiske løsninger i ulike deler av
348 fylket. Derfor er respekten for lokale beslutninger og lokal råderett helt sentral for Høyres
349 fylkespolitikere.

350 Økonomisk, sosial og klima- og miljømessig bærekraft krever harde politiske prioriteringer, også i
351 fylkespolitikken. Høyre vil føre en ansvarlig politikk med generasjonsperspektivet for øye.
352 Tjenesteproduksjonen må tilpasses den demografiske utviklingen samtidig som nødvendige

353 strukturendringer bygger opp om raskere utvikling av regionsentre i hele fylket. En viss sentralisering
354 i regionene med utvikling av småbyer må til for å motvirke den store sentraliseringen mot storbyene.

355 Innlandets viktigste potensial ligger i våre store naturressurser som gir grunnlag for jordbruk,
356 skogbruk, mineralutvinning og annen industri samt ikke minst fornybar kraftproduksjon av vann, vind
357 og sol. Foredling av våre naturressurser skal bidra til at vi når nasjonale og internasjonale klima- og
358 miljømål samtidig som dette gir lokal verdiskaping og sysselsetting. Dette må balanseres mot
359 negative virkninger som inngrep i naturen.

360 Vårt unike natur- og kulturlandskap er samtidig grunnlaget for bosetning av så vel fastboende som
361 deltidsinnbyggere. Innlandet er det første fylket i Norge med flere innbyggere over 65 år enn under
362 20 år. Innlandet har 90.000 deltidsboliger, hvilket betyr at hver tredje bolig er en deltidsbolig. Disse
363 demografiske utviklingstrekk stiller store krav til omstilling og fylkespolitikernes prioritering av
364 ressurser til tjenesteproduksjon og regionalt utviklingsarbeid.

365 Innlandet Høyre vil at:

- 366 • Kommuners, berørte lokalsamfunns og grunneieres holdning og skjønn skal vektlegges tungt
367 i fylkeskommunens politikk og forvaltning.
- 368 • Bruken av regionale virkemidler i størst mulig grad gir bedriftene gode og forutsigbare
369 rammebetingelser.
- 370 • Fylkeskommunen skal være en positiv medspiller og bidragsyter for både næringslivet og
371 kommunene i deres plan- og utviklingsarbeid.
- 372 • Fylkeskommunen bør gjennom partnerskapet med de interkommunale politiske rådene være
373 en motivator og støttespiller for kommunene i arbeidet for å styrke regionsentre og
374 småbyutvikling.

375 Inkludering i arbeidslivet (humankapital)

376 Å benytte seg av alle gode krefter i samfunnet er det beste for å løse oppgavene sammen. Dermed
377 har også alle med litt behov for støtte også sitt store bidrag å komme med. Disse skal bli hørt og sett.
378 Sammen med organisasjoner som NAV og NHO så skal det være mulig å tilrettelegge så alle har sin
379 plass i arbeidslivet.

380 Innlandet Høyre vil at:

- 381 • Fylkeskommunen som regional utvikler har støtteordninger for at alle kommer inn i
382 arbeidslivet.
- 383 • Det vurderes bruk av digitale løsninger for å holde utsatte grupper lengst mulig i arbeid.

384 Samarbeid med IPR om økt bostedsattraktivitet

385 Sentralisering og urbanisering er en global megatrend som kan motvirkes politisk. Men det må gjøres
386 riktig. Oppgaven – når det gjelder rammeverk og ressurstilgang - må løses i et samarbeid mellom
387 kommuner, fylkeskommune, stat og andre etater som er naturlig å dra inn. Samtidig som
388 ressursbruken på skole og oppvekst må tilpasses den fremskrevne befolkningsutviklingen må
389 nødvendige strukturendringer bygge opp om utvikling av attraktive bostedsregioner med småbyer i
390 hele fylket.

391 Innlandet Høyre vil:

- 392 • At fylkeskommunen som regional samfunnsutvikler skal samarbeide tett med de
393 interkommunale politisk råd (IPR) for utvikling av kvaliteter i hver region som tiltrekker seg
394 kompetent arbeidskraft og innbyggere.
- 395 • Styrke ressursene til partnerskapsarbeidet mellom fylkeskommunen og IPR.
- 396 • Honorere målrettet utviklingsarbeid i IPR med overføring av oppgaver og ansvar fra
397 fylkeskommunen, blant annet innen kultur og næring.

398 Deltidsinnbyggeren som vekstressurs

399 Med over 90.000 hytter, tilsvarende hver tredje bolig, er Innlandet Norges største fritidsboligregion.
400 med landets største konsentrasjon av deltidsinnbyggere. I flere kommuner er antall hytter mer enn
401 dobbelt så stort som antall fastboliger. Deltidsinnbyggerne beskrives av samfunnsforskere som en
402 viktig motkraft til nasjonal urbanisering. En typisk deltidsinnbygger har bosted i byen 1-4 timer unna
403 og har engasjement, kunnskap, nettverk, økonomi og arbeidskapasitet til å i større grad kunne bidra
404 til utvikling av lokalsamfunnene. Knappt noe motvirker fremmedgjøring og bidrar til å bryte ned
405 grenser mellom by og land mer, enn akkurat deltidsinnbyggerfenomenet. Det totale areal av Norges
406 fastland som er bebyggt med fritidsboliger utgjør 0,14% og mange kommuner og grunneiere ønsker
407 fortsatt bærekraftig hytteutbygging. Dette gir store ringvirkninger for sysselsetting innen bygg og
408 anlegg, handel og service, og ikke minst som tilleggsnæring for jordbrukere – lokale arbeidsplasser
409 som ikke kan flagges til utlandet. Innlandet Høyre er positive til fortsatt hytteutbygging der man
410 lokalt ønsker det, dersom det ikke er sterkt i strid med nasjonale føringer, og man vil se positivt på
411 tiltak som kan bidra til at kommunene i større grad nyttiggjør seg deltidsinnbyggerne som
412 vekstressurs.

413 Våre mange deltidsinnbyggere gjør at brukertallet på offentlig infrastruktur, lovpålagt beredskap og
414 annen kommunal tjenesteproduksjon, i stadig større deler av året er mangedobbelt av
415 innbyggertallet.

416 Innlandet Høyre vil at:

- 417 • Innlandet fylkeskommune som høringspart for nasjonal politikktutvikling skal være pådriver
418 for at lokalisering, dimensjonering og finansiering av offentlig infrastruktur, beredskap og
419 tjenesteproduksjon i større grad baseres på brukertallet fremfor innbyggertallet.
- 420 • Legge til rette for å inkludere deltidsinnbyggerne i utviklingsarbeid.

421 Seniorenes Innlandet

422 Seniorene må i langt større grad ses på og gis rom for som viktige ressurser. Dagens pensjonsalder
423 tilsier at de fleste av våre eldre har mye å bidra med i og for samfunnet også etter normal
424 pensjonsalder. Seniorene utgjør en stor del av frivilligheten som vi vet, de vil og må få en større rolle i
425 fremtidens Norge. Fylkeskommunen må aktivt bidra til at seniorene blir sett og hørt mer, og får en
426 større rolle som menneskelige ressurser når vi driver samfunnsutviklingsarbeid.

427 Innlandet Høyre vil at:

- 428 • Alder skal ikke være en selvstendig grunn til oppsigelse, og det bør gis incentiver for å stå
429 lengst mulig i arbeidslivet.
- 430 • Virkemiddelapparatet prioriterer tiltak som gir aldersvennlige lokalsamfunn der seniorene får
431 bidra som ressurs.
- 432 • Den digitale kompetansen blant eldre skal styrkes ved å støtte frivillige aktører som jobber
433 for å hindre digitalt utenforskap.

434 Tannhelse

435 Det er viktig at vi ser tennene som en del av kroppen, og at tannhelse av den grunn også må ses i
436 sammenheng med den generelle helsen vår. I tillegg har tannhelsen stor påvirkning på livskvaliteten
437 til mennesker. I et så stort fylkes som Innlandet, er det viktig at vi har et stort nok tannhelsetilbud til
438 innbyggerne, og at de tjenestene som tilbys er av god kvalitet.

439 Innlandet Høyre vil:

- 440 • At de kommunene som ønsker, skal få muligheten til å ha ansvaret for tannhelsetjenesten.
- 441 • Sørge for høy kvalitet i tannhelsetjenesten.
- 442 • Jobbe for at det legges godt til rette for de som av ulike årsaker sliter med tannlegeskrek.

443 Folkehelse

444 Å satse på god folkehelse er å satse på fremtiden. Folkehelse speiler samfunnsutvikling, oppvekst og
445 levekår. Det handler om å fremme trivsel og livskvalitet som gir den enkelte tilhørighet og mestring
446 og som reduserer risikoen for sykdom og psykiske utfordringer. Høyre vil jobbe for å fremme god
447 psykisk helse og forebygging av ensomhet.

448

449 Å fremme god folkehelse er et felles ansvar, og vi må tenke folkehelse i alt vi gjør. Innlandet skal

450 være et godt sted å vokse opp, leve i og bli gammel. Høyre vil gjøre det enklere å ta valg som bidrar
451 til god folkehelse.

452

453 Innlandet Høyre vil:

- 454 • Styrke prosjekter, lavterskeltilbud og forsøksordninger med mål om bedre levekår for utsatte
455 grupper.
- 456 • Sørge for at alle har et tilbud om å være aktiv på fritiden.
- 457 • Etablere gode og tilgjengelige turløypetraseer slik at flere får tilgang til gode turveier og
458 aktiviteter.
- 459 • Gjøre det enklere å ta sunne valg i hverdagen.
- 460 • Sørge for bedre kunnskap om seksuell helse.
- 461 • Arbeide for forebygging av vold i nære relasjoner.
- 462 • Arbeide for å hindre digitalt utenforskap.
- 463 • Sørge for at kantine på de videregående skolene som hovedregel serverer sunn og
464 næringsrik mat.

465 Næring

466 Innlandet er et langstrakt fylke som består av både byer, tettsteder og bygdesamfunn. For Høyre er
467 det viktig at næringspolitikken bidrar til å løfte distriktene og til å videreutvikle regionsentrene. For å
468 styrke både byer og distrikter, er vi avhengige av et produktivt og bærekraftig næringsliv. Høyre vil
469 støtte de sterke kompetansemiljøene i Innlandet for å skape vekst og utvikling.

470 For å opprettholde velferdssamfunnet i fremtiden og for å være robuste i møte med nye
471 samfunnsutfordringer og kriser, er vi avhengige av flere ben å stå på. Vi vil jobbe for at lønnsomme
472 bedrifter velger Innlandet som lokasjon, slik at vi kan sikre arbeidsplasser og en fremtidsorientert
473 næringsutvikling i fylket. For å muliggjøre dette, trenger vi målrettede ordninger og en
474 fylkeskommune som er fremoverlent.

475 En av våre største utfordringer i dag, er klima- og miljøforandringer og overgangen til det grønne
476 skiftet. Vi vil føre en politikk som reduserer klimautslippene og konsekvensene av våre handlinger for
477 de kommende generasjonene.

478 Innlandet Høyre vil at fylkeskommunen skal ta det regionale ansvaret innenfor det grønne skifte på
479 alvor, og være en god samarbeidspartner for kommunene i utviklingen og gjennomføringen av deres
480 planer.

481 Innlandet Høyre vil:

- 482 • Ha en næringsvennlig politikk som trykker dagens jobber og skaper fremtidens
483 arbeidsplasser.

- 484 • Tilrettelegge for utvikling av eksisterende og nye næringer knytte til Innlandets
485 naturressurser.
- 486 • Ha et «ja- fylke» som ved hjelp av virkemiddelapparatet og i rollen som regional
487 planmyndighet tilrettelegger for et fremtidsorientert næringsliv.
- 488 • Arbeide for å fjerne barrierer for at gründere og entreprenører kan gjennomføre sine
489 prosjekter.
- 490 • Støtte innovative prosjekter som bidrar til utvikling av mer bærekraftige løsninger.
- 491 • At fylkeskommunen skal være en driver for ny miljøteknologi og energieffektive løsninger.
- 492 • Jobbe for at anbudskrav i minst mulig grad ekskluderer små og mellomstore lokale bedrifter.

493 [Industri](#)

494 Industriutviklingen skjer raskt, noe som stiller krav til at industrivirksomhetene omstiller seg. Det er
495 viktig at industrien i Innlandet følger endringstakten for å bevare konkurransedyktighet både
496 nasjonalt og internasjonalt. Høyre vil jobbe for at industrinæringen får mer tilgang til den nødvendige
497 kompetansen, og øke satsingen på forskning og innovasjon for å utvikle effektive løsninger som er i
498 tråd med klima- og miljøpolitikken. Vi vil fortsette å jobbe for etablering av samhandlingsarenaer i
499 regionen vår, hvor industrivirksomheter kan utveksle kunnskap og arbeidsmetoder.

500 Samhandlingen som foregår i klynger mellom flere kunnskapsbærende aktører, bidrar til verdiskaping
501 og innovative løsninger. Innlandet Høyre vil støtte klynger og bygge opp under samarbeid mellom
502 små, mellomstore og store bedrifter.

503 Innlandet Høyre vil:

- 504 • Støtte og stimulere industriklynger for å sikre utvikling og arbeidsplasser.
- 505 • At fylkeskommunen skal bidra med å tilrettelegge for industrien i Innlandet, slik at de får en
506 sterk posisjon i markedet.
- 507 • Bidra til økt samhandling mellom kunnskapsmiljøer der erfaringer og kompetanse deles på
508 tvers av næringer, sektorer og regioner.
- 509 • Legge til rette for at industrinæringen kan bidra i det grønne skiftet gjennom forutsigbare
510 rammebetingelser og støtte til innovative prosjekter som bidrar til mer bærekraftige
511 løsninger.

512 [Landbruk – jordbruk inkl. husdyrbruk, skogbruk og reindrift](#)

513 Innlandet har en lederposisjon innenfor landbruk, og vi er landets største skog- og jordbruksfylke.
514 Med verdens beste og reneste matproduksjon har Norge et konkurransefortrinn, derfor er Innlandet
515 Høyre kritiske til avgifter og beskatning som reduserer konkurransekraft og investeringer i landbruket

516 vårt. Vi har gode forutsetninger for å skape innovasjon og verdiskaping ved å benytte de
517 naturressursene vi har tilgang på, og gjennom å kombinere den industrielle og landbruksfaglige
518 kompetansen.

519 Jordbruk, skogbruk, utmark, reindrift og store deler av reiselivet er alle naturbaserte næringer. De
520 som driver naturbaserte næringene, må ha kunnskap om bærekraftig forvaltning av naturressursene.
521 Forvaltningen må bygge på kunnskap om næringene og naturmangfold, slik at de kan kommunisere
522 med andre interessegrupper i arbeidet med å sikre fornuftige rammebetingelser for næringene.

523 Innlandet Høyre vil:

- 524 • Forvalte mot politiske vedtatte bestandsmål for å trygge fylkets husdyrhold.
- 525 • Støtte satsingen på å utvikle mer klima- og miljøvennlige løsninger innenfor
526 landbruksnæringen.
- 527 • Bidra til å opprettholde levende landbruk i hele Innlandet.
- 528 • At kulturlandskapet skal holdes i hevd gjennom aktiv bruk.
- 529 • Legge til rette for kunnskapsbasert og tradisjonell forvaltning av jordbruk, skogbruk, utmark
530 og reindrift.
- 531 • Støtte opp under lokal foredling av råvarer og biprodukter.

532 [Reiseliv og turisme, handel og service](#)

533 I Innlandet har vil flere vinterdestinasjoner med stor attraksjonskraft, og flere små og mellomstore
534 reiselivsbedrifter som vokser innenfor sommerturisme. Under pandemien fikk vi oppleve at dette er
535 sårbare næringer som er avhengig av turister for å opprettholde driften. Høyre ønsker å understøtte
536 arbeidet med å skape heltidsdestinasjoner i regionen vår, både for å sikre helårsattraksjoner og
537 stabile arbeidsplasser.

538 Vi ønsker at mennesker i alle aldre skal kunne benytte seg av Innlandets attraksjonstilbud. Vår tids
539 mobile livsformer åpner det sosiale feltet og gir nye perspektiver og muligheter for Innlandets
540 befolkning. Dette fører også til økt etterspørsel etter opplevelser for storfamilien. Innlandet Høyre vil
541 bidra i utviklingen av et mer aldersvennlig samfunn med muligheter for flergenerasjonsturisme.

542 Innlandet Høyre vil:

- 543 • Legge til rette for å utvikle flere helårsattraksjoner for å sikre mer stabil og kompetent
544 sysselsetting.
- 545 • Satse på utvikling av helårsdestinasjoner.
- 546 • Bidra med å støtte tiltak å promotere destinasjonene og aktivitetene i Innlandet.

- 547
- Støtte opp om utvikling av flergenerasjonsturisme.

548 Fylkeskommunen som eier, tjenesteprodusent og arbeidsgiver

549 Innlandet fylkeskommune er en stor arbeidsgiver som sysselsetter over 4000 mennesker som har
550 arbeidssted spredt ut over hele fylket. Høyre vil at Innlandet fylkeskommune skal være en trygg og
551 forutsigbar arbeidsplass der godt arbeidsmiljø og kompetanseutvikling er sentralt.

552

553 Innen noen oppgaver, særlig administrative, er det selvfølgelig eller naturlig at fylkeskommunen har
554 ansatte. Innen andre oppgaver og annen tjenesteproduksjon, f.eks. kollektivtransport, er det
555 hensiktsmessig at fylkeskommunen kjøper tjenester fra privat næringsliv fremfor egenproduksjon.
556 Det vil både stimulere privat næringsliv og gi fylkeskommunen større mulighet for å dimensjonere
557 sine tjenester i tråd med ressurstilgangen.

558

559 Det er ikke en fylkeskommunal primæroppgave å eie og forvalte mye eiendom. Drift og vedlikehold
560 av eiendom er kostnadskrevende og gir med vekslende konjunkturer store og uforutsigbare utslag på
561 fylkesøkonomien. Der det ikke er gode grunner for at fylkeskommunen er eiere eller deleiere av
562 eiendom, selskaper eller stiftelser, bør eierskapet avhendes eller overføres.

563

564 Innlandet Høyre vil at fylkeskommunen:

- 565
- I størst mulig grad skal nyttiggjøre seg kjøp av private tjenester fremfor å bygge opp staben.
 - Skal ha en kontinuerlig gjennomgang av eiendomsmassen for reduksjon av eierskap.
- 566

567 Klima og miljø

568 Innlandet er like stort som Danmark i areal og er svært rikt på naturressurser. Kraft- og
569 energiproduksjon basert på vann, vind og sol, utvinning av mineraler og annen foredling av våre
570 naturressurser er et viktig ledd i grønn omstilling og å nå nasjonale og globale klima- og miljømål.
571 Samtidig er Innlandet landets største region for rekreasjonsbruk. Hensynet til klima og hensynet til
572 miljø kan være motstridende interesse som må avveies mot hverandre.

573

574 Forvalteransvaret forutsetter en politikk som tar vare på naturen og forvalter samfunnsverdier i et
575 generasjonsperspektiv. Høyre mener vi har ansvar for at våre etterkommere skal overta et samfunn i
576 bedre stand enn det vi selv overtok. Vern og bruk må i hovedsak bygge på lokal tilslutning og
577 forvaltning, med sikte på å utvikle og samtidig bevare artsmangfoldet i naturen.

578

579 FN's bærekraftsmål, forurensere-betaler og føre-var-prinsippene ligger til grunn for Høyres klima- og
580 miljøpolitikk. Innsatsen for et bedre miljø må settes inn der den gir de beste resultatene. Det er
581 imidlertid viktig at Norge også avsetter betydelige ressurser og innsats for å gjøre det norske
582 samfunnet mer klima- og miljøvennlig. Å unngå irreversible, varige og alvorlige klimaendringer må
583 ligge til grunn i klima- og miljøpolitikken, samtidig som Norge sikres en stabil økonomisk vekst.
584

585 Virkemiddelapparatet må innrettes slik at det stimulerer og bygger opp under grønn omstilling.
586 Satsing på forskning og utdanning er avgjørende virkemidler for å løse fremtidens miljøutfordringer.
587 Bærekraftig bruk er den beste form for vern og vi vet at økt bruk av fornybare ressurser vil være
588 avgjørende for et vellykket grønt skifte.
589

590 Privat eiendomsrett er en forutsetning for et samfunn med frihet og utvikling. Gjennom
591 generasjoner har mennesker tatt vare på og forvaltet natur- og miljøverdier. Høyre legger derfor stor
592 vekt på respekt for den private eiendomsretten og for den lokale råderetten.
593

594 Nasjonal rovviltpolitikk har store konsekvenser for mange av Innlandets lokalsamfunn.
595 Tilstedeværelse av alle fem forvaltede rovviltarter – ulv, jerv, gaupe, bjørn og ørn – utfordrer
596 næringsutøvelse og trygghet og livskvalitet til lokalbefolkningen. Fylkespolitikkerne skal gjennom
597 regionale rovviltnemnder ha større fokus på de utfordringer enkeltmennesker og lokalsamfunn
598 opplever med rovdyrbelastning, og være et tydelig korrektiv til statlige føringer i rovviltforvaltningen
599 når de ikke i tilstrekkelig grad oppleves å følge vedtatt politikk.
600

601 Innlandet Høyre vil at fylkeskommunen:

- 602 • Støtter opp om og respekterer private eiendomsrett, lokal råderett og kommunen som
- 603 primærplanmyndighet.
- 604 • Ivaretar jordvernet slik at nedbygging av landbruksjord fortrinnsvis kompenseres med
- 605 nydyrking.
- 606 • Setter frist for realisering av planer slik at det ikke unødig båndlegges areal i arealreserven.
- 607 • Følger regionale planer, f.eks. for villrein og samfunn, slik at de også fungerer som de
- 608 utviklingsplaner for lokal utvikling de er ment som.
- 609 • Fokuserer positivt på vann-, vind- og solkraftutbygging i lys av nødvendig økning i
- 610 fornybarutvikling og lokal verdiskaping.
- 611 • Bidrar til å realisere det grønne vekstpotensialet som ligger i skog og skogbruk.
- 612 • Støtter opp om småindustri og bærekraftig foredling av lokale naturressurser.

- 613 • Støtte opp om utredning, utvinning og foredling av mineraler.
- 614 • At det forvaltes i tråd med nasjonal rovviltpolitikks todelte målsetting.
- 615 • At nasjonale bestandsmål for rovvilt skal regnes som maksimumsmål og at det forvaltes ned
- 616 mot bestandsmålene.
- 617 • Arbeide for at de lokalsamfunn som bærer konsekvensene av nasjonal rovviltpolitikk
- 618 kompenseres fullt ut.
- 619 • Fylkeskommunen skal bruke sin innkjøpsmakt til å fremme bruk av klimanøytrale produkter
- 620 og tjenester både innen kollektivtrafikk, bygg- og anlegg.
- 621 • Bidra til at vannforvaltningsarbeidet styrkes i hele Innlandet.
- 622 • At forurensar-betaler-prinsippet skal være førende i forvaltningen.

623 Kultur, idrett og frivillighet

624 Kultur omfatter alt vi er, og alt vi skaper rundt oss. Kultur og idrett er limet som binder samfunnet
625 sammen, skaper forståelse for ulikheter, gir mestring og opplevelser, og åpner dører til det ukjente.

626 Til sammen utgjør kultur, idrett og frivillighet Norges største folkebevegelse. Gjennom frivillig innsats
627 bygger vi sosial tillit, inkludering og hverdagsintegrering på tvers av alder, etnisiteter og kulturell
628 bakgrunn. Frivilligheten er motoren som blant annet sikrer at både kultur- og idrettsgleder er
629 tilgjengelig for alle, i alle livsfaser.

630 Høyre mener kultur, idrett og frivillighet bygges best nedenfra og gjennom lokalt engasjement. Høyre
631 ønsker et kulturliv preget av nyskaping, kvalitet og talentutvikling. Det krever gode institusjoner, et
632 mangfold av aktører, og god tilgjengelighet i hele fylket.

633 Innlandet er et godt sted å bo og vokse opp i. Vi har et rikt kulturliv der de fleste har gode muligheter
634 til å delta og føle tilhørighet. Likevel er det noen som faller utenfor på grunn av økonomi, språk eller
635 store avstander. Høyres mål er at alle skal ha de samme mulighetene til å lykkes.

636 Både kulturen og idretten i Innlandet spenner bredt. Kultur er også næring. Innlandet har
637 profesjonelle aktører og talenter i verdensklasse. Høyre ønsker å legge til rette for at flere
638 profesjonelle kulturaktører kan ha sitt virke i Innlandet og kvalifisere til støtte over satsbudsjettet.

639 Kulturfeltet er en ganske liten andel av fylkeskommunens virksomhet, men er et felt som gir store
640 ringvirkninger, verdiskaping og folkehelse. Høyre ønsker å prioritere kulturfeltet høyere i
641 økonomiplanene fremover.

642 Innlandet Høyre vil:

- 643 • Støtte opp under et levende kultur- og idrettsliv som skaper opplevelser og livskvalitet for de
644 som bor og oppholder seg i fylket.
- 645 • Sikre at kultur- og idrettsopplevelser vi støtter blir tilgjengelige, blant annet gjennom
646 turnerende virksomhet og skyssordninger fra skoler til institusjoner.
- 647 • Ha forutsigbare og langsiktige rammer rundt støtteordninger.
- 648 • Innføre en fylkeskommunal forsterkningsordning etter modell fra
649 gaveforsterkningsordningen for regionale tilbud som får privat eller kommunal støtte.
- 650 • Bygge videre på de sterke miljøene som finnes i Innlandet.

651

652 [Kulturnæring og profesjonelle kunstnere](#)

653 Innlandet er Norges desidert største fritidsboligfylke. Det at så mange velger å bruke den beste tiden
654 sin hos oss, gir et større marked for kultur- og fritidsopplevelser enn befolkningsgrunnlaget tilsier.
655 Det gir oss gode muligheter til å etablere kulturbaserte næringer.

656 Støtteordningen til profesjonelle aktører må være forutsigbare. Det betyr at kriteriene må være
657 tydelige, og ordningene må lyses ut og tildeles tidlig nok til at det kan planlegges aktivitet gjennom
658 hele året. For flerårige satsinger bør støtten innarbeides i fylkesbudsjettet.

659 Innlandet Høyre vil:

- 660 • Videreføre satsingen på Teater Innlandet og Musikk i Innlandet for profesjonelle arenaer for
661 utøvende kunstnere i Innlandet.
- 662 • Arbeide for at flere profesjonelle kulturaktører i Innlandet kvalifiserer til støtte over
663 statsbudsjettet.
- 664 • Stimulere til etablering og utvikling av kulturklynger i Innlandet.
- 665 • Styrke samarbeidet mellom kulturinstitusjonene og reiselivet, for å styrke Innlandet som
666 destinasjon.
- 667 • Bidra til at lokal kultur og utøvere skal formidles og hevde seg nasjonalt.
- 668 • Gi unge talenter muligheter til å utvikle seg.

669 [Arrangementer](#)

670 Idretts- og kulturarrangementer setter Innlandet på kartet, og gir positive ringvirkninger for både
671 reiseliv og handelsnæring.

672 Innlandet Høyre vil:

673 • Støtte arbeidet for å få et nytt OL til Norge, med utgangspunkt i gjenbruk av de olympiske
674 anleggene fra 1994.

675 **Dissens fra Vegard Riseng: Punktet strykes. Begrunnelse: Dette vil være veldig**
676 **ressurskrevende, og kunne fortrenge andre behov. Gjenbruk av anlegg kan sikres gjennom**
677 **å støtte andre store arrangement, ivaretatt i neste punkt.**

678 • Være positive til nasjonale og internasjonale arrangement innen idrett og kultur i Innlandet.
679 • Videreutvikle det brede festivaltilbudet i fylket, både som kulturopplevelser som bærekraftig
680 og stedbunden næring.

681 Museer

682 Innlandet har streke museumsmiljøer med viktige regionale og nasjonale oppgaver, fra å ivareta
683 samlinger av kunst og kulturskatter, bygninger og immateriell kulturarv til forskning, formidling og
684 kunnskapsoverføring.

685 Innlandet Høyre vil:

686 • Være positive til ytterligere konsolideringer og oppryddinger i selskapsformer i allerede
687 konsoliderte museer.
688 • Utvikle et tettere samarbeid med museenes kompetansemiljøer.

689 Kulturarv og bygningsvern

690 Høyre mener kulturarven ivaretas best gjennom aktiv bruk og formidling. Innlandet er det fylket i
691 landet med flest verneverdige bygninger i privat eie. Å forvalte denne arven på en god måte krever at
692 det finnes kompetanse på bygningsvern og gamle håndverkstradisjoner.

693 Innlandet Høyre vil:

694 • At fylkeskommunen skal være en aktiv medspiller og kunnskapsformidler til private eiere av
695 verneverdige bygninger, blant annet gjennom bygningsvernrådgivere.
696 • Styrke kompetanse og utdanning av håndverkere som skal utføre vedlikehold av
697 verneverdige og fredede bygninger.
698 • Arbeide for at rammene til vedlikehold av verneverdige og fredede bygg økes.

699 Bibliotek

700 Bibliotekene er en av veldig få arenaer som er åpne og gratis tilgjengelig for alle. I dag har flere
701 folkebibliotek lokale arrangementer som spenner fra kurs og sosiale samlinger til debatter og
702 folkemøter.

703 Bibliotekene er garantister for relevant og kvalitetssikret kunnskap. De er arenaer for læring og
704 formidling, kritisk tenking og kildekritikk. I tillegg til god leseevne er dette grunnleggende for all
705 læring og deltakelse i demokratiet.

706 Gode studievevaner blir etablert i grunnskolealder. Bibliotekene er en viktig støtte og ressurs for elever
707 og studenter gjennom hele utdanningsløpet. Samtidig er bibliotekene viktige integreringsarenaer for
708 immigranter og flyktninger.

709 Innlandet Høyre vil:

- 710 • Satse sterkere på formidling av litteratur.
- 711 • Styrke bokbussen for å gi flere barn leseglede gjennom formidling og aktiviteter.
- 712 • Videreføre "Sommerles", som et ledd i å styrke barnas språkutvikling og lesekompetanse.
- 713 • Styrke satsing på E-bøker, lydbøker og andre digitale medier.
- 714 • Utrede hvordan fylkeskommunen kan bidra til mer åpne bibliotek.
- 715 • Sikre fylkesbiblioteket gode rammer og kompetanse til å støtte opp under dets bidrag
716 overfor kommunene.
- 717 • Bidra til å styrke bibliotekene som arena for deltakelse, inkludering og demokratiutøvelse.
- 718 • Utrede bibliotekenes rolle i kampen mot digitalt utenforskap.
- 719 • Bidra til å utvikle bibliotekene i fylket til å bli moderne møteplasser hvor kunnskap,
720 kulturopplevelser og digitale ferdigheter kan formidles og deles.

721 Nasjonale minoriteter og urfolk

722 I Innlandet finnes det flere urfolk og nasjonale minoriteter. Innlandet er hjemme for en sørsamisk
723 urbefolkning, skogfinner, jøder, romani og tater-folk. I tillegg finnes det etter hvert mange
724 innbyggere med flerkulturell bakgrunn.

725 Kunst og kultur forankrer oss i vår historie uavhengig av nasjonalitet, og utfordrer oss og åpner opp
726 for det ukjente. At alle har mulighet til å utvikle og ivareta sin egen kulturbakgrunn er avgjørende for
727 menneskers egenverdi. Vi har nye befolkningsgrupper med et bredt spekter av kulturmangfold som
728 må inkluderes på en god måte.

729 Innlandet Høyre vil:

- 730 • Styrke samarbeide med Sametinget, og følge opp samarbeidsavtalen fra 2021.
- 731 • Arbeide systematisk for at kunnskap om nasjonale minoriteter skal bli bedre kjent.
- 732 • Styrke museenes formidlingsarbeid og støtte gjesteutstillinger om urfolk og nasjonale
733 minoriteter.

- 734 • Arbeide for at innbyggere med fremmedkulturell bakgrunn skal få et best mulig
735 utgangspunkt for å etablere et nytt liv i Norge.
- 736 • Sikre at deltagelse i kulturaktiviteter er en god arena for språktrening, inkludering og
737 integrering i det norske samfunnet.

738 Fylkeskommunen som høringsinstans og nasjonalpolitisk pådriver

739 Fylkeskommunens oppgaveportefølje og fylkeskommunens rolle som politikktutformer er relativt
740 begrenset. Men fylkeskommunen har i noen tilfeller en viktig rolle som høringsinstans i flere saker
741 som angår innbyggerne våre.

742 Innlandet Høyre vil:

- 743 • Alltid sette enkeltmennesker og lokalsamfunn før systemet og Staten.
- 744 • Støtte Solbergregjeringens vedtak om sykehusstrukturen i Innlandet.
- 745 **Dissens fra Gjertrud Nordal: stryk punktet.**
- 746 • Støtte fritt behandlingsvalg og private helseforetak som viktig supplement til det offentlige.
- 747 • Støtte fortgang i stortingsvedtak om reform for mer slagkraftige kommuner.
- 748 • Støtte at inntektssystemet innrettes slik at utvikling av offentlig infrastruktur, beredskaps- og
749 tjenesteproduksjon baseres mer på reelt brukertall fremfor innbyggertall.
- 750 • Støtte at mer av den naturressursbaserte verdiskaping blir igjen i lokalsamfunnene.
- 751 • Støtte styrking av arbeidet for flom- og rassikring med tilhørende kompensasjonsordninger.